

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ КАВАЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422727, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Олы Кавал авылы, Мәктәп ур., 3

СОВЕТ БОЛЬШЕКОВАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

422729, Республика Татарстан, Высокогорский район
с. Олы Кавал, Мәктәп ур., 3

Тел./факс: +7(84365) 60-0-38, e-mail: Bkoval.Vsg@tatar.ru

КАРАР
27 март 2019 ел

РЕШЕНИЕ
№ 103

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл
жирлегенә законга һәм муниципаль хокукый актларына үзгәрешләр кертү
мониторингын уздыру турында Нигезләмәне раслау турында**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл
жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнарда һәм
муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр мониторингы үткәрү буенча
Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге
жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан
Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге муниципаль
берәмлеге Уставы белән эш йөртеп, Олы Кавал авыл жирлеге Советы,

КАРАР ИТТЕ:

1. Теркәлгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал
авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль хокукый
актларына үзгәрешләр кертү мониторингын уздыру турында Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл
жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормаларын ижат итү эшчәнлегендә, әлеге карарның 1 пункты белән
расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләү;

җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең
вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

2. Әлеге карарны Биектау муниципаль районының рәсми сайтында Интернет
челтәрендә <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адресы буенча һәм Татарстан
Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>
бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе урынбасары,
авыл жирлеге башлагы урынбасары

Х.Г. Забилов

«Расланган»
Татарстан Республикасы
Биектау муниципаль районы
Олы Кавал авыл җирлеге Советы
караы белән
27.03.2019 № 103

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл
жирлеге җирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль
хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын уздыру турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, муниципаль актларны кабул итүне (бастыру) тәмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару) буенча эшчәнлекне күздә тоту.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Биектау муниципаль районы Советы Аппаратының юридик бүлеге белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, буш урыннарны, хокукый жайга салуда кабатлауны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру;

муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг түбәндәге үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

“Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып түбәндәгеләр тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчеләкләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкләре органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән түбәндәгеләрне үз эченә алган:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләрне анализлау аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;

прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар

ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

“Гарант” яки “КонсультантПлюс” мәгълүмат системасында контрольга куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

“Гарант” яки “КонсультантПлюс” мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

“Кодекс” мәгълүмат компаниясенең «Төбәк законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү зарурлыгы билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль акты кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу ;

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле тәҗрибәсе булмавы;

муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар һәм эчтәлеге булу;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу.

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләр ачыкланган очракта, җирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге Нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында мәгълүматта булырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторингны башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында мәгълүматта булырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәتلәр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү өчен тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлеген өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнарына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен җаваплы затлар шәхси яктан җавап бирәләр.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплылык йөртәләр.